

Til 1669 var allur seyðurin í Føroyum í kenning, fylgjakenning teir róptu, men tá hetta völdi stórt óskil, varð viðtikið yvir alt landið, at alt skuldi vera í felag

áttu óðaljørð í Føroyum, av útlendingum. Tað ið varð nevnt Ryttsars góðs, var jørð, sum Benkestokkarnir høvdu átt, men selt til Ryttsarnar.

Rosenkrans góðsið hevur navn ið eftir Holger Rosenkrans, sonarsonur hansara æt Erik Rosenkrans, hann var høvuðsmaður á Bergenshúsi og »Danmarks Riges Raad«. Han sat á Bergenshúsi 1560 — 68, doyði 1575.

Benkestokkarnir áttu 98 merkur í Føroyum, á gongar var 1850 seyðir. Teir vóru áttaðir niður frá Tórolvi Smør. Ættin hevði átt jørð í Føroyum síðani landsnámstíðina. Grímur Kamban var abbi Tórolv Smør.

Tá ið teir føroysku bóndurnir, ið

høvdu aðalsgóðsið í hondum frættu, at ætlanin var at selja tað, bóðu teir kong um at keypa jørðina. Hetta var í 1672, tí teir sögdu seg fegin vilja vera kongsbóndur. Prisurin, jørðin varð útboðin fyri, og sum bóndurnir vórðu noyddir at keypa hana fyri, hildu teir vera okurspris. Teir góvu frá 70 til 140 dalar fyri morkina. Í gamlar dagar var ein mork í jørð von at vera seld fyri 16 gyllin, og henda prisin vildu teir hava hana fyri, og í 1683 søktu teir til kong um hetta.

Býtið, óðalsbýti, av høgum var byrjað; Sørvingar vóru teir fyrstu, Skálvikingar býttu hagan í 1669, og í 1674 býttu Mikladalsmenn teirra

haga. Í Sørvági varð hagin lagdur í tridringar.

Til 1669 var allur seyðurin í Føroyum í kenning, fylgjakenning teir róptu, men tá hetta völdi stórt óskil, varð viðtikið yvir alt landið, at alt skuldi vera í felag. Neytahaldið var lagt so til rættis, at hvør maður skuldi hava rætt, at hava so mong neyt, sum hann kann føða av tí jørð, ið hevði verið í brúki frá áraldstíð, og eingin mátti sláa gras í haganum, uttan allir eigararnir vóru samsintir um hetta. Eftir aldargomlunum síði, mátti eingin lata ross ganga í húshaganum.

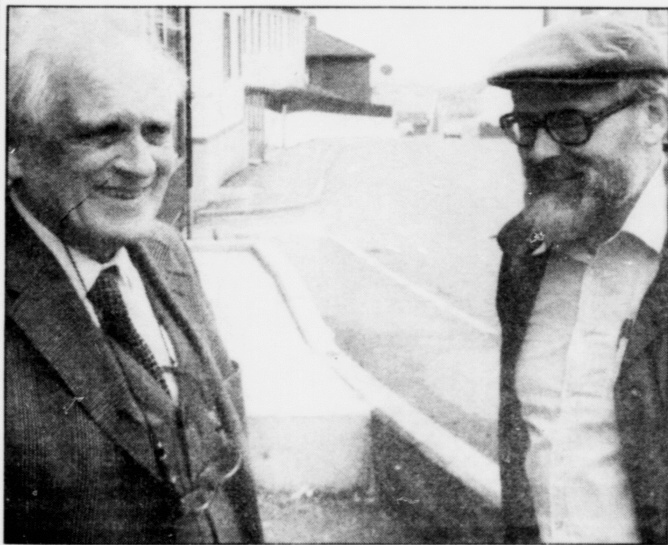
Í gamlar dagar, vóru bóndurnir í mangar mátar rættarleysir; tá

bóndin fall frá, var eingin lóg, ið segði, at sonurin skuldi arva garðin. Hesum nýttu samvitskuleysir fútar sær av: teir lótu mangan garðarnar til tann ið mest gav í leigu. Kongur skuldi hava sína føstu leigu, tað ið tá lá imillum, stakk fútin til sín.

Hetta fekk Lukas Debes rættað uppá, á ferð síni, niður til kong, í 1673, sum so mangt annað hann fekk í lag. Hann var føroyingum ein góður maður.

William Heinesen hevur sett honum ein verdugan minnisvarða, við bókini »Det gode Haab«.

Viggo Dalsgaard

Skrivifróir Sandingar hittast

Tveir skrivifróir menn heilsast uttan fyri Sosialin á Argjum. Olavur Clementsen, ið vit kenna frá útvarpinum og bókini »Søgur og skemt av Sandi« hevur júst verið inni á gólvnum á Sosialinum við eini grein. Um sama mundið vitjaði Viggo Dalsgaard úr Skálavík, og við sær hevur hann eina av sínum vælumtókta greinum. Teir báðir fingi eitt hugnaligt prát her uttan fyri blaðhúsinu á Argjum.